

GOSINZEANA

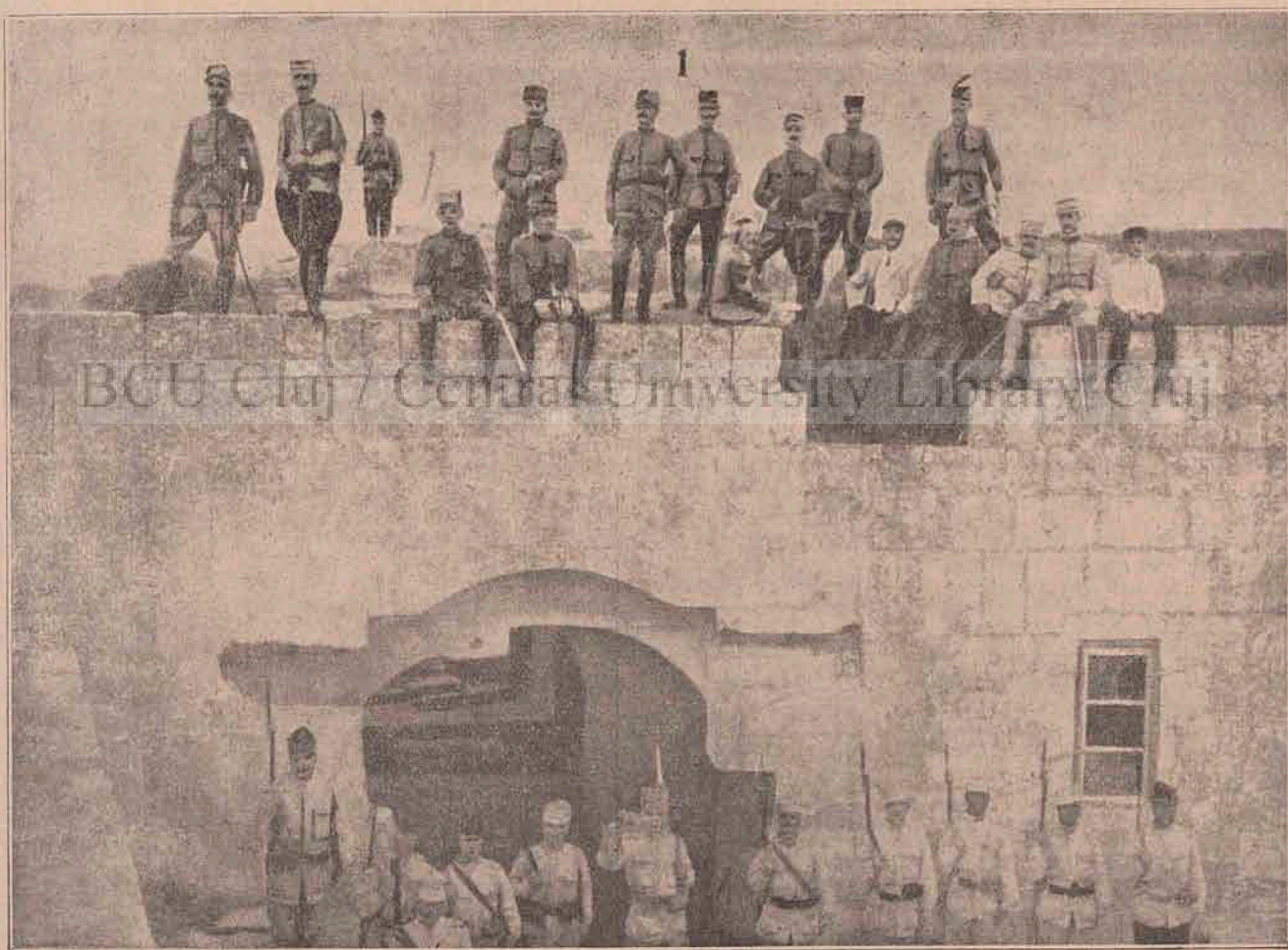
REVISTĂ ILUSTRATĂ SĂPTĂMÂNALĂ

PROPRIETAR: SEBASTIAN BORNEMISA

Anul III. — Nr. 47.

Abonamentul: Pe an 12 cor. Pe $\frac{1}{2}$ an 6 cor.
In străinătate 20 cor. □ Un exemplar 20 bani.

Orăștie, 30 Noembrie 1913.

Oficerii bataillonului 2 din Regimentul „Vasile-Lupu“, — fotografiați pe întăriturile orașului *Silistra*, ajuns iarăși în stăpânire românească după cinci veacuri!

— Vezi mai pe larg pe pag. următoare. —

CARPAȚII,

cari cu piscurile lor până la cer, alcătuesc o graniță atât de inaccesibilă; Carpații, cari ne-au zmulș cea mai curată glorie a neamului, s'au supus, înșfârșit, și ei în fața geniului uman, ce nu mai cunoaște piedeci în drumul lui spre lumină!

Vlaicu a murit — într'o apoteoză ca și aceea a lui Mihai Eroul, — dar a grăbit Daucourt, un *frate de sânge al lui*, să ne ridice din toropeală și jelanie, mângându-ne, că acest succes mondial tot „ginta latină“ are să-l atingă.

El a plecat din Franța, purtătoare de lumină, pe aripile paserei lui fermecate; a speriat împărăția lui Wilhelm al II-lea, cu zborul lui mai precis ca mersul unui tren accelerat; a descins la Berlin, Budapesta... Arad... pe urmă și-a luat drumul spre Porțile-de-fer, urmând fășia tot mai distinctă a Dunării bătrâne, pe care o întrezărise abia, ca un mic părăiaș, țîșnind din adâncurile tănuite ale „Pădurii-Negre“.

A traversat apoi Țara Românească și Bulgaria, oprindu-se ici-colo, pe câteva ore, și poposind apoi în strălucitul Constantinopol de odinioară, a cărui glorie e pe sfârșite.

De-aici a trecut strămtoarea încântătoare a Bosforului, zburând peste ținuturile, pe cari le cunoaștem din scrisorile sfinților apostoli, — și acum e, cine știe unde, deasupra Iordanului, deasupra Mării-Moarte... a Ierusalimului, încununând Sfântul Mormânt și Muntele Golgotei, cu rotirea lui triumfală de acvilă, pogorătoare din neamul Cezarilor latini.

*

Unde e Jules Verne cu cele „Cinci săptămâni în balon“ ale lui, cu dibuirile celor doi aéro-

nauți peste Africa meridională, în comparație cu zborul precis al eroului contemporan?

Nu aflăm comparație potrivită, nici dacă am pune diligența de pe vremuri, alături de automobilul cel mai strașnic.

Visul omenirii de a cuceri văzduhul, s'a izbândit!

Omenirea s'a zbatut atâtea veacuri, urcând treaptă cu treaptă drumul spre culme, până a ajuns a înfige stindardul biruitor, pe vârful ce se credeă inaccesibil. Au rămas mii și mii de victime în urmă, dela Icar, până la Manole... și până la Vlaicu... dar ei *trebuiau* să moară, ca să pecetluiască cu moartea lor chiar, credința neclintită în *idealul*, pe care îl întrevădeau!

*

Daucourt, probabil va fi ajuns la țintă, când scriem aceste rânduri. Probabil se va fi prăbușit pe undeva, ceea ce *nu impoartă*, căci mâne se vor ridică alți zece, cari să ducă la izbândă visul îndrăzneț, de a tăia în zbor trei continente! Să trece azi Mediterana în zbor; se scrie abia în câteva rânduri despre o călătorie aeriană dela Paris la Petersburg; oamenii se gândesc la recorduri: să treacă în zbor Oceanul, ori chiar să facă ocolul pământului.

Azi nu se mai poate opri avântul deslănțuit al entuziasmului, nici chiar cu vorba înțeleaptă a marelui Edison, care regretă pripirea și goana aeronauților, ce a pricinuit — și va pricinui și pe viitor, — atâtea dezastre.

*

Gândiți-vă la zburătorul, ce strătaie văzduhul, cu atâtea siguranță!

Munții și-au plecat, parcă piscurile pleșuve înaintea lui;

răzvrătitoarele vânturi s'au mulcomit și ele.

Răpăitul abia auzit al motorului, trece ca un cântec de slavă peste câmpiile Bulgariei și ale Turciei, sperind cărdurile de corbi, adunate în așteptarea stârvurilor multe.

E un simbol al *civilizației*, al Apusului luminos!

Aceeaș lumină va lăsa-o în urmă și în Orientul somnolent, unde omenirea doarme ocrotită de umbra lui Allah și a legendelor.

„Treziiți-vă din somn, — le strigă glasul biruitorului; — puneți-vă pe lucru, și nu vă mai încăerați ca fiarele pădurii... E atâtea teren de muncă pentru ori-cine în lume! Încredeti-vă în puterile voastre!“

Așa grăește solia de sus, solia ginteii latine, ce poartă în frunte o stea divină, răvărsând lumini în urma ei!... Al.

Library Cluj

Pe zidurile Silistrei... Orașul Silistra e de mare însemnătate pentru România, fiind el *cetate întărită*, și astfel punct foarte prețios pentru zile de războire ce ar veni spre România, din jos, dinspre Bulgaria. După ce armata română a cuprins această cetate, oficerii batalionului 2. al Regimentului „Vasile Lupu“, urcându-se pe întăriturile orașului, ce privesc spre Bulgaria, au stat timp mult, oarecum beți de bucuria de a se vedeă stăpâni pe aceste întărituri mult râvnite, și de cari Bulgarii legau atâtea nădejdi că le vor fi *lor* de folos în un viitor, poate chiar apropiat, atac asupra *Dobrogei românești*, care începe de sub zidurile acestei cetăți. Așa au fost fotografiați pe ziduri.

Ziarele din țară scot cu plăcere la iveală, că aceste întărituri *s'au căzut României* și pentru cuvântul, că ele *au mai fost române!* Doar nainte cu 500 de ani, Mircea a stăpânit această cetate. I se ziceă „Dârstorul“ lui Mircea, și când cetatea a căzut iar în mâni streine, a căzut în ale păgânilor, pe atunci atot temuți. Bulgarii ce fel de drept deosebit ar aveă asupra orașului? Doar

Refugiați de pe „Vollurno”. Iată chipul unui grup de refugiați, mântuiți de pe vaporul „Vollurno”, fotografiați pe bordul altui vas care i-a ridicat din luntrile de salvare. Ei țin și două centure de salvare, de care capătă fiecare care vrea să sară în valuri, pentru a pluti pe de-asupra lor până la pescui vreo corabie.

acela, că au fost și ei robi păgânilor în acest oraș, — dar domni ai lui au fost abia de când *Dorobanții români*, sărind în ajutorul Rușilor primejduiți, alungară pe păgâni dela acest țărm al Dunării, până dincolo peste Balcani, departe! Pentru această vrednicie a armelor române, conferența de pace dela Berlin, după războiul ruso-româno-turc, și a judecat *României* Silistra, și numai perfidii diplomatice au făcut să rămână, fără nici un titlu de drept, Bulgariei, abia atunci ridicată din tină.

Că acum iarăș voinicii ofițeri români stau mândri pe aceste forturi, cum îi arată interesantul chip de pe pagina I. a acestui număr al „Cosinzenei”, e numai *firesc și drept!*

□ □ □

REFORMA GIMNAZIILOR și o urmare a lor.

Ca răsuneț la cele scrise în articolul despre „Reforma gimnaziilor” în numărul trecut al „Cosinzenei”, primim dela un stimat cetitor al revistei noastre următoarele:

„Mi-a plăcut foarte mult părerea, pe care autorul articolului „Reforma gimnaziilor” din nr. 46. al „Cosinzenei” a ventilat-o, părere originală privitor la aceea reformă, că adevărat să se introducă un studiu nou: „*Pilde și învățăminte din viața*

Americanilor”. Doar că autorul nu a tras toate încheerile și nu a arătat uriașele foloase ce ar urma după un astfel de studiu. De aceea să-mi dați, dle redactor, voie, să întregesc eu acel șir de idei.

Un astfel de studiu, nu numai că „ar îndrumă și sufletele tinerimii noastre spre direcții mai practice, mai productive, mai fericitoare, decât acelea, pe care azi le are naintea ochilor în lumea dela noi”, — ci un astfel de studiu ar fi, după a mea părere, direct *interes de stat!* Interes de prima valoare!

Căci, mă rog, de ce se plânge azi statul ungar mai tare, ca de grozava sângerare de care pătimește prin emigrarea, pe care nu știe cum s'o mai oprească! A ajuns statul nostru să-și împăneze hofarele cu gendarmi, încât e șirul lor așa de des, că aproape se văd unii pe alții, și stau acolo păzind țara, de parcă ar păzi de-adreptul o temniță, ca să nu fugă condamnații din ea! E o mare plagă, care tot crește, ca un morb rău, emigrarea la noi.

Și de ce fuge lumea spre America? Numai pentru aceea, că vede că acolo viața e pusă pe temeieri *cu totul altele*; că acolo munca omului e mult mai bogat răsplătitoare,

lumea e mult mai practică și mai liberală, — tot atâtea cuvinte, care *atrag* cu o putere neînvinsă!

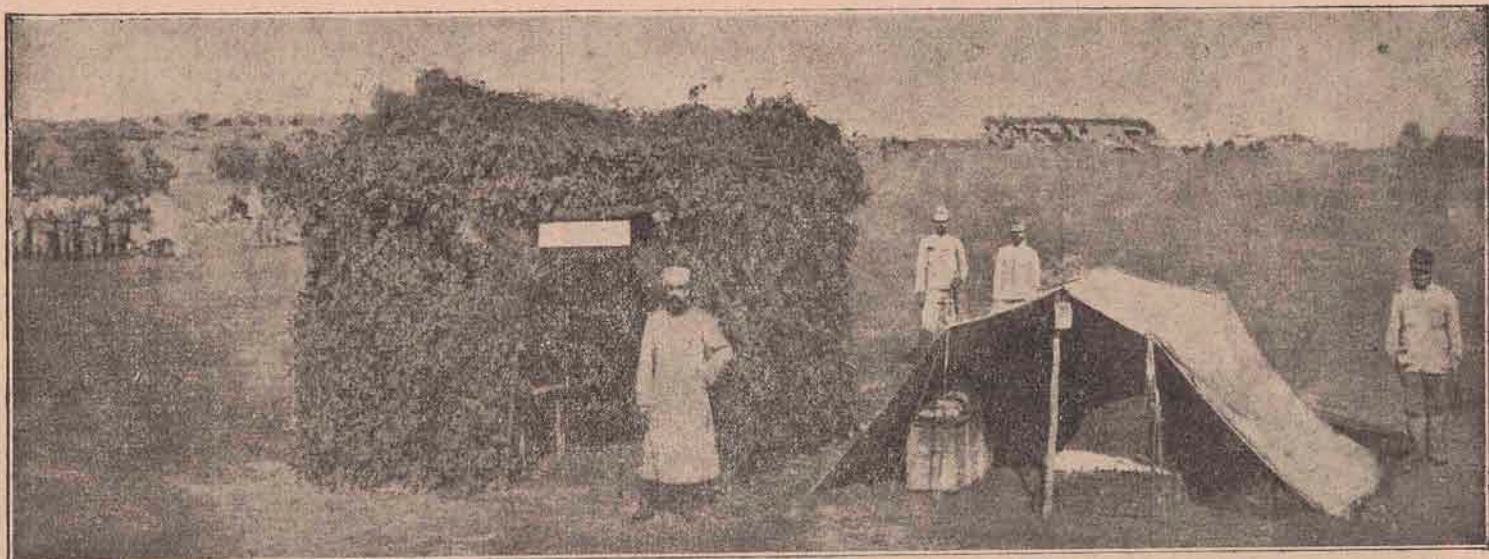
Ei bine, nu e un păcat săvârșit față de noi înșine, un păcat pe care în întâia linie îl săvârșește *statul* față de sine însuș, că nu caută să cunoască cu de-amăruntul, în toate tainele ei, acea viață americană, care are la temelii astfel de motori aducători de mulțumire pentru marea mulțime a locuitorilor? Și nu-mi pot închipui, că aceea ce în America e cu puțință, să nu fie cu puțință și la noi! Și dacă nu întru toate, de sigur în cea mai mare parte!

Afunci, prin noua îndrumare a vieții, a muncii mari, pe cărări mai practice, mai fericitoare, — iaca *statul* ar fi ajuns a-și găsi leacul și pentru cea mai dureroasă rană a sa: pentru emigrarea locuitorilor, care ia întinderi tot mai înspăimântătoare!

Dacă statul ungar nu va grăbi a face acest lucru, iaca unde va ajunge: nu vor trece zece ani și poporațiunea lui va da înapoi, și și câtă va rămâne acă încă, va stă din: femei, copii, bătrâni neputincioși și funcționarii de tot felul, cari nu-s puteri *productive* pentru marea muncă a vieții. Și ca urmare vor ajunge și aici brațele muncitoare tot așa de scumpe ca în America, — căci fiind puține, se vor ținea la preț!, — doar că în America pentru aceiaș bani se capătă brațe voinice, puternice, pe ales!, iar noi — ce vom găsi! Stări acestea, din care munca mare va avea să sufere tot mai mult, năcazul să fie tot mai mare.

Iar în contra acestui viitor negru, țara noastră se poate apăra numai chiar începând a-și pregăti schimbarea felului de judecare a vieții și de îndrumare a muncii, după acel fel american, care ne atrage azi lumea acolo, și ne face această concurență înspăimântătoare, — lucru care numai prin isteața idee dată în articolul din vorbă al „Cosinzenei”, se poate ajunge.

□ □ □

Un cort în câmp, în vreme de războiu. La stânga se vede cortul Comandantului Regimentului 2. de Vânători „Regina Elisabeta” pe câmpiile bulgare, la Lukovitza. E un cort simplu, având ca masă o scândură prinsă pe niște pociumbi, — doar că pe dinafară e îmbrăcat în frunziș, ca să fie cât de cât de căldurile nădușitoare. — La dreapta e — „Cancelaria Regimentului”, cu lada cu scrisorile servind drept masă și un lampion prins sus pe stâlp, ca să fie semn pentru stafeții ce ar veni noaptea în căutarea cancelariei regimentului.

Părerii asupra României.

Un cetitor din *Paris* al revistei noastre, urmărind cele ce se scriu prin ziarele și revistele din marile capitale apusene, — ne scrie următoarele:

Țara românească își vede prestigiul crescând pe zi ce trece. Strălucirea numelui ei devine tot mai vie în streinătate. Abia ne-am ridicat ochii de pe niște gazete nemțești și franțuzești, cari încă mai vorbesc de călătoria ministrului român dl Take Ionescu, la Constantinopole și la Atena. Ele pomenesc de vizitele lui la Sultanul și la regele Constantin, vizite în răstimpul căroră a *impus* aproape, în numele țării lui, acordul greco-turc, care se târăgână de atâta vreme.

Și am mai cetit în aceste ziare apusene constatarea că, viitoarele certuri din Balcani — căci or să mai fie! — tot de elementele balcanice vor fi potolite. Arbitrul lor va fi *iarăș România*, „ca națiunea cea mai puternică și cea mai civilizatoare din răsăritul european”. Puterile mari au *depus deci în mâinile ei dreptul de a interveni când va fi nevoie!* Și Turcia, Grecia, Bulgaria, Sârbia, Muntenegru, vor ascultă de glasul ei împăciuitoare, dar hotărât.

Nu ne crește oare inima de mân-

drie gândindu-ne la frumoasele zile pe cari le au de trăit frații noștri din Regat? Situațiunea lor în concertul european s'a limpezit mai iute decât ne-am fi așteptat. România ocupă în sfârșit poziția la care îi dau dreptul *armata și civilizația* ei! Ea strălucește ca un luceafăr printre statele cari licăresc în jurul ei în Răsărit.

În starea de fapt creată în ultimul timp Țării românești, Români mai văd și — *intervenția, Tatălui Ceres*. Învățământul pe care îl tragem de aci nu decurge numai de prezent și din amănuntele precise ale actualei politici europene. El cuprinde mai ales, trecutul cel mai îndepărtat. Și ne e capul greu de gânduri când îl adâncim.

Să reimprospătăm în mintea noastră detaliile trecerii dlui Take Ionescu prin străvechiul oraș al Sтамbulului, în care a fost primit nu numai cu onoruri, dar chiar și cu o nuanță de *umilire* înaintea lui din partea — *Turciei!* Și să ne mai aducem aminte, că în acelaș Sтамbul se hotărâ în trecut soarta Munteniei și a Moldovei, că de acolo se numeau Domnii lor, ca într'un pașalâc turcesc, că Brâncoveanu Constantin și feciorii lui, tot acolo au perit!... Cum s'au schimbat lucru-

rile de atunci!... Astăzi orgolioasa Turcie de odinioară, recunoaște vădit *superioritatea morală și militară* a neamului pe care îl călcau odată în picioare, cu dispreț!...

Să nu pierdem niciodată credința în Dumnezeu sfânt! Mai curând sau mai târziu el răsplătește cu bunătate pe acei cari suferă.

În viața neamurilor ca și a indivizilor, observăm aceeaș justiție ce se pregătește, licărind în dosul evenimentelor, care le zbuciumă existența. În viața neamurilor mai ales, nimica nu este ireparabil.

Cel care îndură azi, se va bucura mâne!

Noi, mai ales, să nu scăpăm niciodată din vedere acest adevăr.

El să trăiască odată cu credința în inimile noastre! Iar când durerile ne vor fi prea mari, să trecem în revistă istoria omenirii din trecut și din prezent. Vom găsi întrânsa nenumărate pilde, cari ne vor consolă!

Acestea sunt gândurile ce mă năpădiră aici, în depărtatul Apus, după cetirea cuvintelor de admirație, găsite în marile ziare ale Apusului, la adresa României!

Răspândiți revista „Cosinzeana” între cunoscuții dumneavoastră!

Răzlesc nainte Românilor noștri! Tabloul acesta ne înfățișează un fapt înveselitor: Buna pornire a poporului nostru de a-și trimite copiii la meserii. Acești 12 băieți sunt *toți* dintr'un singur sat, din *Poșaga-de-sus*, în Munții-Apuseni. Nu-s nici 5 ani de când vrednicul vigil silvanal Teodor M. *German* a început a îndemna pe țărani noștri de acolo să-și mai dea din copii la *meserii*, că, uite, hotarul lor e sărac și neroditor, și numai din plugărie nu pot trăi bine *toți*, — și azi *numai în Sibiu* sunt 12 învățăcei la meserii din această comună! Le-a fost, negreșit, de mare ajutor faptul, că dl Victor *Tordășian* președintele meseriașilor români din Sibiu, i-a luat sub ocrotirea dsale adevărat părintească și le-a căutat locuri la măestri de acolo, — și azi ți-e mai mare dragul să vezi laolaltă pe acești băieți tineri, *toți* dintr'un sat, când se întâlnesc laolaltă ca învățăcei în Sibiu. Într'o zi dl Tordășian adunându i, i-a fotografat pe *toți* în grup, punându-se cu drag și dsa în mijlocul lor, căci nu are dsa clipe mai pline de mulțumire sufletească, ca acelea, când poate isprăvi ceva în folosul meseriilor române și se află în mijlocul învățăcelilor și calfelor numeroase, adunate de dsa în Sibiu și însuflețite pentru cariera lor! Din *toți* cei 12 mici Poșăgeni, abia unul e calfă, ceilalți încă *toți* învățăcei.

O presă nouă.

Un cetățean al Londrei a făcut originalul plan de a scoate un ziar, din care să se escludă pe cât posibil faptele violente sau urâte ale omenirii, acordându-se în schimb mai multă atenție făcătorilor de bine și eroilor modești și obscuri. Intenția englezului ne pare cu atât mai laudabilă, cu cât constituie o reacțiune împotriva bolnăviciosului instinct din sufletul omenesc, care-l face să se complacă în narațiunile și în spectacolele de omoruri și de dezastre.

Părțile violente ale evenimentelor este deobște cunoscut, că escită mai mult imaginația noastră. Și cum ziarele sunt expresia opiniei publice, nu e de mirare să găsim întrânsele o majoritate de fapte ne-

gative. Violenta ne fascinează. Ea mulțumește în noi sentimentul, odinioară preponderent, astăzi temperat dar încă tenace, pe care l'am moștenit dela străbunii noștri din epoca cvaternară. Suntem obișnuiți să respectăm mai mult distrugerea decât edificarea. Cea dintâi e fulgerătoare și definitivă, a doua este succesivă și înceată. De unde atracția bizară pe care cea dintâi o exerciază asupra spiritului omenesc.

Legea aceasta, mintea noastră a stabilit-o în raportul diverselor elemente ale naturii, în raporturile omului cu natura, și în acelea ale oamenilor între dânșii. În virtutea ei, erupția unui vulcan care distruge o regiune, ne izbește mai tare decât clădirea unui oraș — și un om care asasinează ne interesează mai mult decât unul care scapă vieța altuia.

Această valoare a sentimentelor omenesci e prea bine cunoscută, ea reese cu prea mult relief din foarte câte se petrec în jurul nostru, pentru a insista asupra ei. Cele mai culminante genii literare și artistice ne-o dovedesc în operele lor. Pieșele de teatru și romanele cele mai vestite sunt mai toate niște tragedii, adecă întrânsele predominază sentimentele și acțiunile omenesci cele mai violente. Și apoi, ne ajunge să ascultăm noi înșine raportul vieții, să deschidem un număr de ziar de ori unde și de orice dată ar fi. Ne va izbi majoritatea zdrobitoare a faptelor diverse sângeroase, număroasa înșirare de crime și de hoșii, precum și numărul restrâns de coloane consacrate oamenilor și faptelor de treabă. Și împotriva acestei stări de lucruri vrea să lucreze dl George

Lawrens, cinstitul englez despre care vorbim la începutul acestui articol.

Și el va reuși, suntem siguri, în tentativele lui. Căci ne închipuim că elementele negative nu covârșec de fapt, în natură pe cele pozitive. În natură există probabil o oarecare egalitate între distrugere și edificare; dar conformația vicioasă a duhului omenesc o înregistrează cu osebire pe cea dintâi. Cu toate acestea ar trebui să ne zicem, că dacă în războiul din Balcani au perit peste o sută de mii de soldați, în același răstimp s'au născut și mai mulți copii în Europa. Pentru un copac lovit de trăsnet, crește aiurea un mai mare număr de copaci.

De aceea îi dăm din tot sufletul aprobarea noastră dlui George Lawrens, viitorului proprietar de ziar. Presei îi incumbă mai mult decât oricui datoria, de a educă opinia publică, în sensul de a nu acorda atenția ei exclusivă evenimentelor negative din omenire. Prea multă cinste se face de obicei răufăcătorilor, consacrandu-li-se o publicitate excesivă. O crimă, de obicei, e povestită în mai multe coloane, și un act de eroism numai în câteva rânduri. Și fiindcă publicul a fost obișnuit cu această hrană spirituală, e firesc, ca el s'o ceară mereu. Să se încerce însă a se întrefine în mulțime cultul faptelor frumoase, să se caute a se acorda cât mai multă publicitate acțiunilor de jertfă umanitară, și publicul se va familiariza încet-încet cu ideile nobile, iar cu timpul ele îl vor atrage, îl vor preocupă, îl vor fascina, așa cum îl fascinează astăzi ideile și acțiunile de violență. Totul e o simplă chestiune de metodă educativă.

Spiritul de jertfă, cultul național, simțul filantropic și umanitar, iată care ar trebui să fie hrana pe care presa s'o dea cetitorilor ei. Un astfel de început vrea să facă dl George Lawrens, și îi urăm din toată inima succes.

□ □ □

Când norocu-și schimbă pasul... Sau mai drept zis: Când Dzeu vrea să bată pe om, îi ia întâi mintea. Despre asta se va fi încredințat mai mult ca ori-și-cine Regele Ferdinand al Bulgariei. Când în războiul cu Turcii oștile lui străbăteau din victorie în victorie, și striviseră sub picioarele lor glorioase toată Tracia și ajunseră la *Țărnuț Mării* spre care atâta se râvnea patria bulgară, — când intrară în *Cavalla*, fu o bucurie de nedescris pe eil Regele lor să duse și se urcă pe ruinele clasice ale unei întărituri dela *Cavalla*, de unde are o priveliște minunată până departe-depart, și adâncit în visul de fericire pe care îl vede cu ochii, intrupat aci pînătea lui, — trăește clipele cele mai luminoase ale vieții sale! Eră sigur că aceste ruine și prețiosul oraș cu port la marea Aegeică, *Cavalla*, e pe veci a lui! Va forma o piatră prețioasă din Coroana lui, a cărei raze băteau deja și de pe turnurile sclipitoare ale *Adriopolului*, și se oglindeau pe cupolele nestemate ale *Sf.-Sofii* din *Țarigrad*! Pe aripile acestei frumoase fantazii plutea gândul fericitului Rege Ferdinand, când stă visător pe ruinele de mai sus ale *Cavallei*...

(Vezi acum chipul de pe pagina următoare)

IARĂȘ CORABIE ÎN FLACĂRI,

Luna asta Noemvrie fu lună de primejdii pentru corăbiile călătoare pe mări. În timp de abia o lună, se vestește a *treia* corabie arzând pe mare. Cea mai nouă e corabia spaniolă „*Balmes*“, care s'a aprins în largul apelor, dar n'a ajuns la sfârșitul jalnic la care „*Volturno*“, ei toți oamenii de pe ea au putut fi mântuiți. Ea ardea deja de 8 ore, când i-a venit cel dintâi ajutor. Căci deși dase, după izbucnirea focului, o telegramă în jur, cerând ajutor, aceea telegramă a ajuns pe vaporul „*Pannonia*“ numai atâta: „Sunt în flacări, am lipsă de ajutor!“ Dar nu spunea numele corăbiei, nu spunea locul unde se află, — și așa „*Pannonia*“ care altfel e vapor ținut în portul *New-York* anume ca corabie de mântuire, care are să alerge acolo

unde află știre de primejdie, — a crezut mai curând că e o glumă proastă a cutărui telegrafist, ca să-l facă să umble de-a năroada pe mare. Și n'a plecat, mai aleș că nu i se spunea în ce punct pe mare s'ar află vasul primejduit? Se vede că telegrafia de pe „*Pannonia*“ a primit cu scădere telegrama lui „*Balmes*“. Dar peste 7 ore „*Pannonia*“ primește o nouă telegramă dela un alt vapor din largul mării, care îi spune, că a primit telegramă dela „*Balmes*“, că e în primejdie. I s'a spus în ce punct pe mapa mării se află „*Balmes*“, — și acum „*Pannonia*“ a plecat într'ajutor. Când a ajuns aproape, partea dinnapoi a vaporului ardea cu flacări mari, căci pe vapor eră încărcat mult bumbac și rum, și focul apucase la astea și ieșea un turn de fum de ajungea

S'a întors frunza pe tău... Dar nesocotitul Rege bulgar, ordonează, contra sfaturilor ministrilor și generalilor sei, — războiu acum și cu aliații, de cari ajutat a putut visă frumosul vis de mărire descris mai înainte, — și acest pas nefericit îi pogori în mormânt întreagă frumoasa perspectivă de mărire viitoare!... Nu trecură două luni de zile și pe zidurile romantice dela Cavalla, unde numai mai înainte Regele Ferdinand își visă frumosul vis, puse piciorul tinerul Rege *Constantin al Greciei*, care zmulse Bulgarilor și Cavalla, — și acum el lăasă se fie fotografat pe același loc, pe care dacă și-a pus piciorul, nici nu voi să-l mai retragă! Azi acest chip întruchipă realitatea, stăpânirea faptică. Cel de mai înainte fu un vis frumos ce se spulberă iute, ca un nor ușor la ivirea celei dintâi suflări mai tari de vânt și de lumină de soare... Așa-i când norocu-și schimbă pasul... N'aduc ani ce-adeuce ciasul! Sau, cum zice Românul: Când Dzeu vrea să bată pe om, îi ia întâi mîntea... Și Bulgarilor așa le fu scrisă.

pân' la cer. Ci fiind marea liniștită, focul ardeă încet. Cei de pe „Pannonia” spun că pe „Balmes” eră o ordine desăvârșită. Și așa nici primejdii de vieți și pierderi de vieți nu s'au întâmplat. Căpitanul conducea lucrările de stingere a focului, iar primul-ofițer linișteă pe călători.

„Pannonia” s'a putut apropia până pe 70 metri de corabia ce ardeă și aci a slobozit în mare luntrile de salvare spre a luă pe călătorii de pe „Balmes”. Mântuirea acestora a mers în ordine. Numai trei inși, între cari și o femeie, călcând rău și poate fricoși, au căzut în mare, dar matrozii i-au pescuit îndată și i-au mântuit pe toți.

Ofițerii și matrozii au rămas încă pe „Balmes”, să lupte doar reușesc a stânge focul și a mântui corabia. Nu voiau s'o părăsască. Asta eră Joi sara. Vineri dimineața pe la 3 ore, focul prinsese putere mare, că-l ajută și un pic de vânt ce se stâr-nise pe mare, — și atunci căpitanul a dat „Pannoniei” o parte din sol-

dații corăbiei, ca să-i mântuiască, dar el cu 13 matrozi a rămas încă pe corabie, să mai cerce a stinge focul. Și — spre marea lor bucurie, — după încordări de încă 2 ore, au reușit a învinge focul și a-l stinge, mântuindu-și corabia de perire!

□ □ □

DESVOLTARE INTERESANTĂ...

Ăstan s'au împlinit 40 ani de când cele două orașe de pe țarmii Dunării, Buda și Pesta, și-au dat așa-zicând mâna peste puternicul fluviu și s'au unit într'unul singur, în Budapesta de azi. Din acest privilegiu, orașul a sărbat un jubileu, cu tirade și veselie și cu masă întinsă și cu vorbiri și mai întinse. Dar nime n'a putut grăi ceva așa interesant, ca vorba — cifrelor reci și seci ale celei mai temute vorbitoare: a statistice. Statistica și-a adunat și ea datele ei, a făcut asămănări din multe multe puncte de vedere între Buda și Pesta de acum 40 de ani și Budapesta de azi! S'a pus să arate

câte case erau atunci în Buda și Pesta și câte-s azi; câți locuitori, câți deregători, câte cheltueli cu ei; cum stă treaba cu sănătatea locuitorilor, și altele. Și iaca ce spune cruda statistică, — crudă, fiindcă spune adevărul, și atunci când toți cei din jurul ei nu-l văd bucuros.

Și ea spune anume, că, în acești 40 de ani, numărul caselor, a sporit așa de frumos, încât azi sunt de două ori atâtea case în Budapesta, ca atunci!; numărul locuitorilor e de trei ori așa de mare ca atunci; numărul bolnavilor e de patru ori de mare; numărul deregătorilor orășenești de șase și jumătate ori; iar plățile acestora sunt de zece ori așa mari ca acum 40 de ani.

Cu alte cuvinte: O populațiune întreit de mare locuește îndesată în case numai de 2-ori așa de multe, și de aci pricina atâtor boale! — Celelalte se spun de sine: locuitori de 3-ori de mulți, sunt guvernați prin deregători de-aproape 7-ori așa de mulți, pentru plată de zece ori așa de mare!

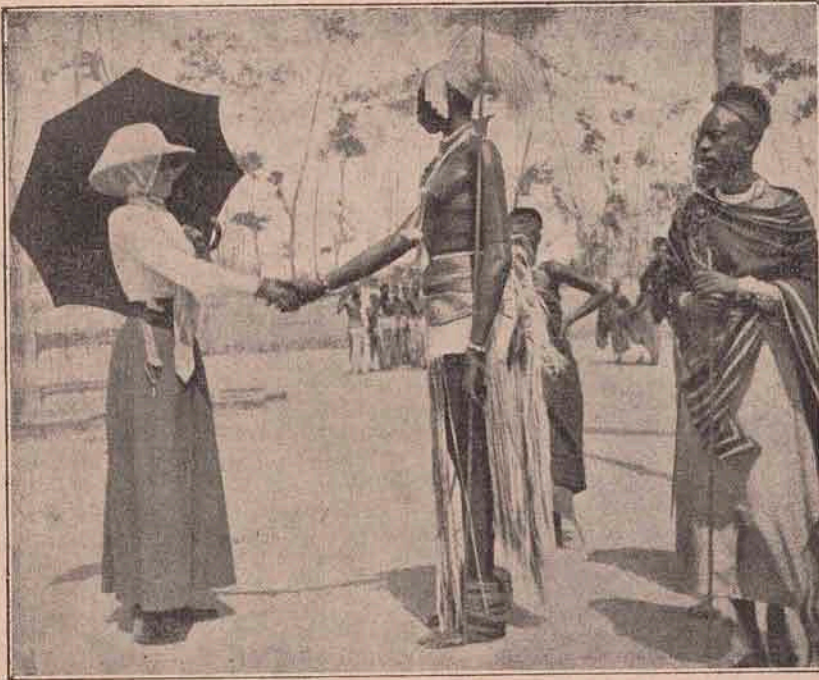
Așa se „modernizează” lumea azi.

□ □ □

Emigrarea,

marea boală a țării noastre, a fost în anul trecut, 1912, următoarea: Au trecut marea, spre America mai ales, numai cu corăbiile Societăților cari au concesiune de lucrat în Ungaria, și cari dau cu o cale seamă de călătorii ce duc: 114.000 de oameni. Dintre aceștia 29.000 au fost oameni cari au trecut marea fără pasaport.

Atâta arată societățile de corăbii, cele care au legături cu guvernul Ungariei și-i dau seamă de oamenii pe cari îi duc din țară. Aceea însă e de înțeles, că cei mai mulți din cari fug fără pasapoarte, se trag spre porturi unde să nu dea față cu nici un fel de om de supraveghiere al Ungariei, de teamă că le-ar putea face vreo pedecă. Și așa e de crezut, că dacă pe corăbiile societăților cu concesiune în Ungaria, au trecut 30.000 de oameni fără pasapoarte, — apoi pe corăbii în afară

Principesa italiană Elena D'Aosta a avut voe să facă o călătorie prin coloniile italiene din Africa, în care se află triburi de Negri, cât imblânziți, cât încă de jumătate sălbateci. Chipul de sus ne arată pe Principesă în momentul când o întâmpină „Regele” negru Mzinga, capul unui trib, și dă mâna cu cocoana Europeană.

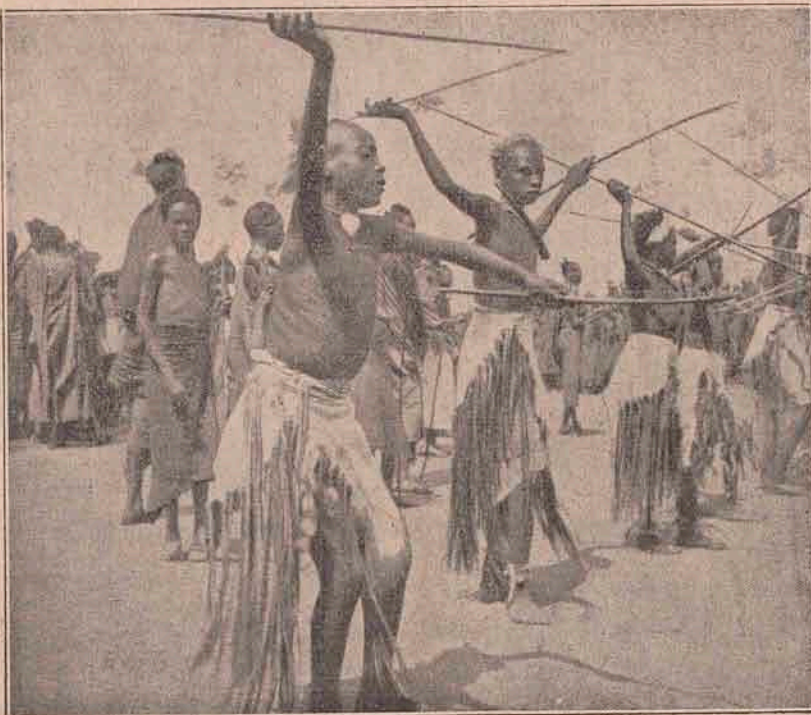
Purtători de „bere indigenă” africană, un suc din ceva plante ce le zic „pombe”, din care, au poftit și pe Principesa să guste. I-au pus curcubeta la gură, să tragă ca din ploscă, — după obiceiul „național”.

de această legătură, au dezertat așazicând, din Ungaria, barem de două-ori pe-atâta!

Nici anul 1913 nu se lasă napoja lui 1912. Ba-îl va întrece cu mult. În jumătatea întâie a acestui an, oamenii au avut de lucru cu pământul propriu și au stat și au muncit, legându-și tot sufletul de nădejdea

unei roade mulțumitoare. Totuș și în această cea dintâi jumătate a anului de față, până la 30 Iunie, au ieșit din țară numai iar pe corăbiile societăților cu concesiune în Ungaria, așadar despre cari se știe că au trecut, — 47.000 de inși, dintre cari 14.000 fără pasaport. Câți vor fi trecut pe de laturi, știe numai Dzeu!

Dar după ce anul se dovedește abia în vară că e și el rău, grosul emigrării s'a pornit abia din vară încoace. Și de bunăseamă că jumătatea asta a doua a anului, va fi dat societăților de corăbii „secerișuri” cu atât mai bogate, cu cât mai trist fu secerișul sărmanului popor în țară.

Jocuri „naționale” la Curtea Regelui Mzinga, — jucate de cei mai meșteri „artiști” negri înaintea Principesei, oaspele „Curtii”.

RÂNDURI MĂRUNTE

Atelierul de țesături și cusături românești dela Orăștie și sărbătorile Crăciunului și Anul nou. Apropiindu-se sfintele sărbători ale Crăciunului și Anului-nou, cînd fiecare ține să surprindă pe iubiții sei cu vre-un cadou, atragem luarea aminte a publicului românesc asupra Atelierului dela Orăștie, unde fetișoarele țărance pregătesc toffelul de obiecte țesute și cusute, potrivite ca daruri de sărbători.

Pentru a putea ocupa cît mai multe țărance, cu deosebire în anul acesta greu, când răvărsările de ape au cauzat alâtea pagube și dezastre țărănimii noastre, rugăm pe toți frații și surorile noastre, să-și facă comanda pentru cadouri, la

Atelierul numit, căci vor împlini prin această, un act și național și de binefacere.

Rugăm pe domnii cari mai sunt în restanță cu plata față de foaie, să binevoiască a ni-o trimite, având trebuință urgentă de banii ce-i avem pe-afară.

Ce poate lucra o postă? Oficiul postal al Angliei a încheiat statistica lucrărilor postei engleze pe 1912. Din acea statistică reese, că în anul trecut posta engleză a primit și a dus la adresele date 3 miliarde și 298 milioane de epistole!, un miliard și 790 milioane pachete ușoare (sub bandă), 130 milioane pachete mai mari, cu buletine, 202 milioane de numeri de gazetă. Circulația de scrisori și pachete a fost cu vre-o 5% mai mare ca în anul înaintaș. — O muncă uriașă.

Negri, avântându-se spre cultură! Negri, ne-negri, sunt oameni și ei, și dacă au rămas așa de tare napoi față de omenime, e, că n'au avut privilegii a-și arăta însușirile, cari îi pot înălța și pe ei pe treptele culturii!

Cine nu crede, meargă și cerceteze odată *cel mai nou teatru din*

New-York! Ce va vedea? Public numai de Negri și artiștii toți Negri și ei!

Pe rând s'au așezat, ca muncitori, tot mai mulți Negri prin Statele-Unite ale Americii, aci s'a prins și de ei azi un pic, mâne un pic de spoyală de-a albilor, cultură, — și azi în America afli Negri aproape pe egal nivel cultural cu Albii. Iși au ziarele lor. Li vezi în tramvai, în restaurante, etc. cu ziarul în mână. Acum s'au avântat de și-au zidit și

au deschis chiar în New-York un teatru al lor propriu.

Joacă în el artiști destul de buni, și vița lor Neagră îi aplaudă cu însufletire, — uneori cu mai mare însufletire ca Albii pe artiștii lor!

De lăsat, lasă să între și câte un oaspe alb, — dar nu-l văd bucuros. Le mai place așa ei de ei, ca în familie.

„Grosii” opriți la graniță. — Se știe că în timpul mai nou, bieții oameni săraci cari vor cu orice preț să scape din țară afară, ca să meargă la America, doar pot câștiga macar pe-acolo câte ceva, — după ce nu capătă pasapoarte, cearcă să înșele cum pot poliția de hotar, doar scapă neopriți de ea. Mai nou agenții corăbiilor au început a îmbrăca pe săracii oameni în haine domnești de cele mai bune, a le pune pe cap cilindru și așa a-i trece — ca să creadă poliția că's ceva domni ce vin iac'asa de plăcere pe acolo. Dar poliția a băgat de seamă că domnii în cilindre prea-s deși acum pe la graniță, și i-a luat mai de-aproape la ochi și a aflat că ce-i!

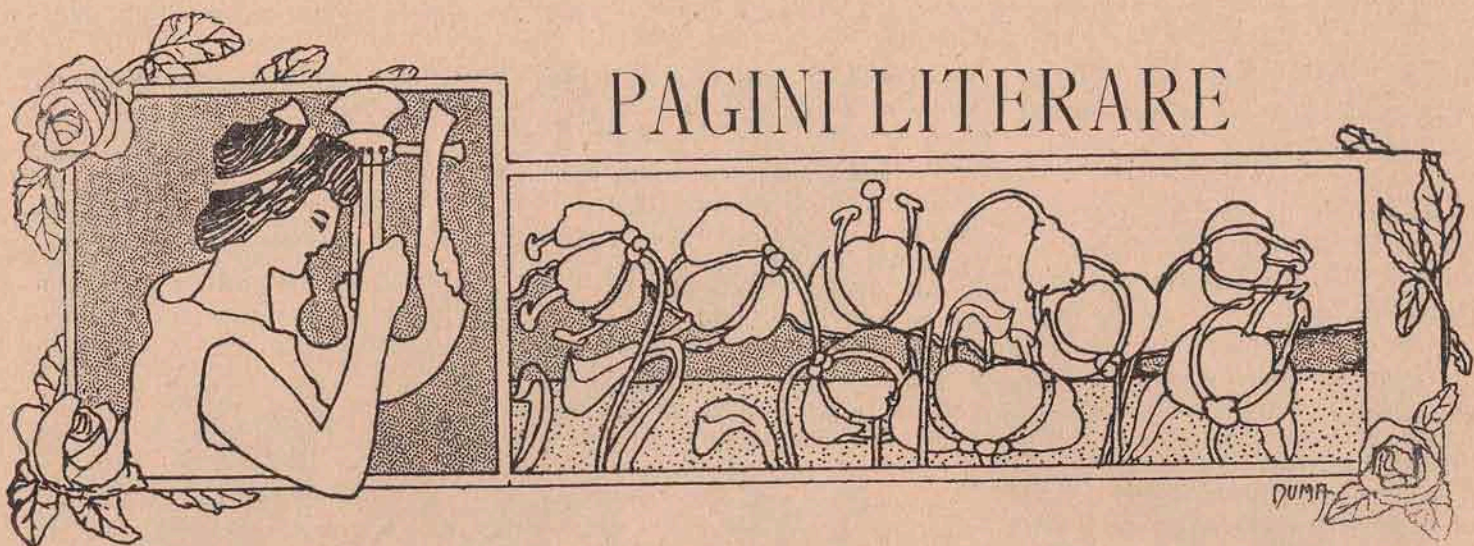
Această încercare de scăpare din țară o ilustrează o revistă umoristică maghiara din Pesta, în chipul ce reproducem, însoțindu o cu următorul dialog:

Pandurul de graniță: Ian stai numai un pic, bădicule! Doar voi sunteți emigranți!

— Hu, bata ți norocu ochii dumitale! Dapoi asta cum putuși s'o vezi, când noi suntem îmbrăcați așa de accorat ca gorof și gorofoaie?!

Vedere din Tripolitania, țara palmelor și a plantelor exotice orientale, pe la noi atât de prețuite, ținute în vase speciale în case. Chipul de aci ne arată o baracă și un cort, în care să adăpostește comanda regimentului 43 de infanterie italiană.

Străinule...

*Străinule, vezi, bagă seama,
Să nu prea lărmuiești când treci...
— Sunt agonii prin crânguri astăzi
Ș'atâtea lacrimi pe poteci...*

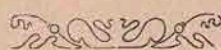
*Cad frunzele... și tot mai multe
S'au pus de-o clipă doar pe nins,
Cât parc'o mână nevăzută,
Păgân, le-ar scutura 'nadins.*

*M'am răzimat cu fruntea 'n palme
De trunchiul sur al unui fag,
În jurul meu sunt numai zvonuri
Ș'acorduri dulci de cântec vag...*

*Ascult, ascult, cu ochii tulburi,
Cum fagul se clătește rar...
O șoaptă mi-a căzut în suflet
Din tânguitul lui amar...*

*Și, ca 'ntr'un farmec, ape calde
Și cântece m'au copleșit,
Așa cum n'am cântat doar nicicând
Și niciodată n'am simțit...*

T. MURĂȘANU

MAMA

ION DRAGOSLAV

De câte ori cetesc „Mama” lui Eminescu, strofele lui se înfig în sufletul meu și parcă versurile sunt făcute de mine.

Cu cât ne îndepărtează vremea mai mult de ființa scumpă și neasămănată, zisă mamă, cu atât în sufletul nostru ecoul durerii, a desnădejzii, a chemării și a dorului, are un răsnet mai puternic. Îl cred pe Eminescu. El și-a iubit mult mama, cum mi-am iubit-o și eu pe a mea. Eram copil când am pierdut-o,

eram în cl. I. de gimnaziu. Și cu toate acestea eu numai pe dânsa n'am ascultat-o. În zburdălnicia mea, am pus puțin preț pe vorba ei, căci toate le luam ca jucărie. Mi-a plăcut mult să mă și joc. Și cum azi mă amăgește cafeneaua și nu mă lasă acasă să scriu, tot așa pe atunci, băeții nu mă lăsau să ascult pe mama.

Ea voiă să fiu așa cum o durea inima și cum mă visă ea că ar trebui să fiu. Ca toate mamele, ea dorea ca din lume eu să fiu mai cuminte și mai silitor și nimeni împotriva. Și eu nu am fost cât e negru sub unghii. Și apoi, puteam oare? Încă dela șase ani, de cum am pierdut pe fratele cel mai mic, Mihai, n'am mai stat acasă. În jalea după el colindam toată ziua pe la băeți. Las că eram și o fire zvăpăiată și îndrăgit, cum am spus, de jocuri, dar luându-mă mereu cu băeții, m'am obicinuit o haimana și un pierde vară

Dânsa, de, ca una ce eră cu grije să nu mă prăpădesc, îmi zicea:

„Șezi, măi Ionică, acasă, și mai cetește ceva”.

Ori: „Ionică, du-te colo și colo; Ionică, nu te pune cu cutare și cutare băiat, că știi că este o vorbă: „Spune-mi cu cine te însoțești, ca să-ti spun cine ești”.

Ți-ai găsit, parcă eră jurat, că tocmăi atunci nu făceam ce zicea ea, doar că de mă trimitea undeva, mă duceam, dar de venit nu mai veniam!

Cu toate astea tot eu eram băiatul ei, și cel mai drag din băeți, și mai de treabă ca ori cine altul în lume. Și mă lăudă la toți oamenii, că's cuminte, și învăț bine, și cetesc și scriu frumos, de se uitau cei ce nu mă cunoșteau, ca la o minune! Și o durea inima, când îmi zicea cineva o vorbă rea, și se amără strașnic, când mă îmbolnăveam. Dar nu pricepeam eu pe vremea cea. De câte ori n'am supărat-o, făcându-mi gusturile mele copilărești.

Văile și dealurile și băeții ce se făceau fără mine!

Dar, ea mă certă și tot ea mă miluia. Iar eu, în buecia mea, credeam că o face, că numai decât e datoare să mă ogoiască, că de nu o ceartă tata.

Odată am supărat-o, de n'oi uita câte zile voi trăi. Și de câte ori îmi aduc aminte, simt durerea pentru fapta mea.

Într'o sară, tata nu eră acasă, eră dus după treburile lui, și nu aveă să vie decât peste câteva zile. Eu, tocmai venisem dela jocuri și, nu știu ce făcusem, că ea m'a ocărit, ba mi-a tras și o țasală. Supărat și dăcos, am fugit afară și mi-am zis: „Așa? Acum iaca nici eu n'am să mai mănânc!“ Și crezând că-i fac cine știe ce rău, mă băgai în niște geluituri din șură, ce rămăseseră dela ghilluirea scândurilor.

Când să pue masa, mama, ia-ți fiiul de unde nu-i.

A eșit afară și a prins să strige, a dat ocol casei; pace. Cine știe ce gând și-o fi făcut de mine, poate că m'am dus, de mâhnire, să mă prăpădesc.

Și-a strigat mult și văzând că nu-i vine nici un răspuns, inima ei de mamă a cuprios-o spaima, că poate m'am aruncat în fântână sau aiurea, și tata nu-i acasă să mă caute și el, — încât în scurtă vreme văzui că e sfâșiată de tot de strigăt și de speriată; glasul îi ajunsese plângător și inecat de sughițuri.

De altfel de mic am fost foarte simțitor, dar și foarte încrezut.

Simțeam inima ei, o vedeam năcăjită, dar fiindu-mi inima cătrănită, mi-am zis: „Lasă să se învețe minte să mă mai bată!“

A tăcut sărmana mama un timp, doar vine de undeva răspunsul, apoi iar a strigat, a mai încunjurat de câteva ori casa, desnădăduită, dar eu n'am răspuns. Și ca un ticălos am dormit acolo afară flămând.

A doua zi, când mă trezii, eram zăpăcit, capul parcă 'mi eră o clopotniță cu clopote hodorogite, iar în urechea stângă îmi sună ca un cântec de greer. Simțeam că-mi umblă ceva prin ureche. Tot auzisem, dela băeții cu care mă jucam, de urechielnițe, o gânganie ca molijile, neagră și cu coada crepată în două, despre care se spuneă, că intră în urechile omului și-i sparge urechea și se aciuește în creier și acolo începe să mănânce până îi face omului capul în scăfâlie! Ce știam eu unde e creerul, credeam că prin creeri sunt niște borte, pe unde se bagă gângăniile, iar muntea omului, e un fel de zină, ce șede în mijlocul frunții și dacă o superi ea fuge. Și mă înfiorai, mă înspăimântai, că în urechea mea s'a vărât un greer ori o urechielniță!

Tata ne spuneă de multeori să nu dormim noaptea cu ușile și fereastra deschisă, ori cu capul spre ușă, ori undeva afară, că vine la om un fel de mijit, care, Doamne ferește, îl tâhuește de cap, îi cântă în urechi, și mijitul e un duh rău, care vine la oameni pe când dorm. Și după toate mi-am zis: că ce-i aci la mine 'n cap, doar n'a fi greer, ori urechielniță, e mijit. Și înspăimântat, de atâtea gânduri, mă dusei în casă, unde găsii mâncarea neatinsă, — iar mama, doar odată s'a uitat la mine de mi-a înghețat sângele în vine. Eră o uitătură trudită, rătăcită, de parcă nu mă cunoșteă, parcă nu vedeă că eu sunt copilul ei. Și nu mi-a mai vorbit și nu s'a mai uitat la mine vreo două zile.

Atunci, mi-a venit așa o jale de mi-a săgetat inima. Am văzut că am greșit. Dar greerul cântă mereu și clopotele trăgeau în capul meu, ca la Mă-năstirea Neamțului, și de ce mă gândeam, de ce mă înspăimântam, și simțeam fiorii morții prin mine, și parcă-mi simțeam scăfârliă goală de creeri, muntea dusă, că nu aveă unde stă, iar pe mine mă simțeam mort! Am pus în ureche apă, cum știam că se pune când îți intră un purice în ea, am umblat înlăuntru cu bețe cu vârfuri de tocure, nimic; greerul cântă mereu, clopotele huiiau! Venise Ziua Crucii, și eu nu mai scăpasem de cântec, de clopote, ba parcă îmi cântă câteodată și în urechea dreaptă. Mama, tata mă vedeau că sufăr, dar nu știau de ce. Mie îmi eră rușine să spun, să nu mă mustre că de ce am dormit afară, și să zică: „Vezi, te-a bătut Dumnezeu, că m'ai supărat!“ Și din ce în ce îmi scădea pofta de mâncare și slăbeam; visam rău. Dela o vreme nu mai pricepeam nimic nici ce ceteam, iar lumea îmi părea galbenă.

Într'o zi am spus totuș mamei că mi-a intrat ceva în ureche și cântă.

Ea aveă obicei, un obicei care a perit odată cu ducerea ei din lume, în mahalaua noastră. În ziua de „Înălțarea Sf. Cruci“, ea lipeă pe gard balega de vacă, adună flori și busuioc și buruiene și le uscă de leac, cu care ne făcea și scăldători, când ne îmbolnăveam. Repede luă balegă de aceea și rupând o bucățică, o puse pe cărbuni și-mi spuse să pun urechea deasupra fumului de câtevaori; iar tata când veni sara și auzi de isprava asta, îmi zise:

„Hâm, mijit, ai dormit afară! Doamne ferește, unii se scoală ologi de câte un picior, de câte o mână!“

Și mi-a descântat cu usturoi și m'a uns cu semnul crucii pe piept, pe frunte, pe tălpi, și așa mi-a făcut în trei zile de-arândul și m'am afumat cu balega dela Ziua Crucii. Și amândoi mă povățuiră să nu mă culc neînchinat sara, ori dimineața, să mă duc la biserică să șed la sfintele daruri să mi le pue pe cap, că, Doamne ferește, pot da în zburători, și n'oi fi om câte zile oi trăi... Așa am făcut. M'am dus la biserică, și mai mult amintindu-mi de mama, că m'a dus odată, când eram mic, la biserică, de s'a desbrăcat preotul pe mine, și m'am făcut sănătos, acum rugai pe preotul, „Catihetu“ dela biserică Adormirei, de s'a desbrăcat de sfintele vestminte pe mine și mi-a șters fața cu unt de lemn sfințit, — și din ziua aceea cântecul clopotelor a perit și încetul cu încetul greerul a încetat să cânte și să se sburăturască în urechea mea!

Și dacă aș fi pătimit'o numai asta în vieța mea, dar de câteori îmi spuneă mama câte ceva de seamă și n'o ascultam, pățeam câte o dănănaie!

Odată, umblam cu niște lingăi de băeți stricați, cari numai de carte nu se țineau, și cari și pe mine

mă momeau să nu fiu băiat de treabă și să nu-mi caut de școala mea cum trebuie. Mama, tot îmi bătea capul:

„Măi băete, nu te ortăci cu copiii aceia, că știi vorba: „Spune-mi cu cine te 'nsoțești, ca să-ți spun cine ești“. Și apoi, la urmă rămâi tot tu prost“.

Așa a fost anul acela: am umblat cu lingăi și n'am putut învăța și am rămas „fruntea cozii“; mai de rușine ca dâșii.

Și câte sfaturi nu-mi dădea mama, toate scoase din câte a văzut și a suferit și dânsa. Și de câteori o ascultam, eră bine. Și numai după ce vedeam pe dracu, mă învățam minte.

Dar, într'o toamnă, mama ce a avut, ce nu, că pică greu bolnavă; iar într'o zi, îmi spusese că are să moară.

Toate le-am crezut pe lume, dar că are să moară tocmai mama mea, niciodată! Ba credeam că glumește, ca să mă sperie, să fiu mai cuminte, să nu mă prea joc atâta cu copiii, și să stau acasă.

Însă, cu cât trecea, ea cu atâta să stângea, și mie îmi pierise dela o vreme veselia. În inima mea încolți o presimțire amară ce-mi încremenea sufletul, iar într'o zi, o întrebai:

„Mamă, nu ți-i mai bine?“

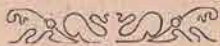
— Nu, răspunse ea. Vă las, mă duc.

— Și eu cu cine rămân?“

— Tu, cu Dumnezeu. Cătă și nu uita pe Dumnezeu. Te închină lui, să te ducă pe drum bun în lume, să nu te lase de isbeliște“...

Și a zăcut până aproape de Crăciun. Eră ziua de 12 Noembrie, pe la amiaz. Afară fulguia și eră frig și înghețat, când dânsa a strigat pe un frate al meu mai mare și a cerut un pahar cu vin și cum l'a sorbit, a făcut o față de amărăciune, s'a întins de i-au troznit oasele, a ridicat ochii în sus, ca și cum ar fi privit ceva cu sfințenie, și i-a închis și așa i-au rămas!..

Dar pustiirea și golul nu l'am simțit atât de înfiorător, decât după ce m-am întors dela țințirim...

Fragment.

...Măș mai întoarce înc'odată
Pe lângă casa voastră 'n drum
Să-ți prind din geam profilul dulce
Și farmecele-i toate-acum.

Robit de vraja lor adâncă
Să rătăcesc iar seri întregi
Sub ploaia razelor de stele
Și să mai cred că mă 'nțelegi...

RADU MARGEAN

POVEȘTEA PĂDURII

G. VANNICOLA

O zi frumoasă. Neamul într'aripat încetase de-a mai cânta și se făcù în pădure o tăcere îndelungată. Nu adia nici un vântuleț; părea că paserile cântărețe s'au oprit de-a mai cânta, având o presimțire grea. Nu se auzea un susur de frunze, nici un freamăt de ramuri, nici o adiere de vânt. Natura părea cufundată în reverii.

Deodată un pițiguș filosof a spart tăcerea mută și a întrebat:

„Ce e vieța?“

La auzul acestor cuvinte tot jurul a tresărit și, dacă s'a spart tăcerea, o pasere îi răspunse: „Vieța e un cântec.“

„Nu-i adevărat, e o luptă în întuneric“, zise un sobol, scoțându-și capul din culcușul său, dela rădăcina arborelui aceluia, printre ale cărui crengi sălta păsărica.

„După părerea mea, vieța e o dezvoltare“, zise un bobocel de roză.

Un fluturel frumos se opri din zbor, coborând pe-o floare și sărutându-o zise: „Vieța e o plăcere“.

„Zi mai bine că-i o zi scurtă de vară“, suspină o muscă bâzâind, și trecu mai departe.

„Eu cred, că vieța e un schimb neîntrerupt între ceea ce e folositor și plăcut“, zise o albină, care se ascunse în corola unei flori.

„Pentru mine, e numai o mișcare încoace și încolo“, zise cu durere o furnică mititică, trăgând după ea un capăt de paiu, care i se părea greu din seamă afară.

O veveriță de pe un nuc răspunse: „Da, ai dreptate, vieța e, în felul seu, numai o nucă grea de spart“.

„Ah! Ah! ce mai știință!, zise răsând o gaiță, cercând să-și ascundă sărăcia gândirii sale. S'ar fi iscat atunci o ceartă mare între ele, dacă n'ar fi început o ploae ușoară, arătând, că vieța atâta înseamnă, cât a lacrimă...“

Furtuna se apropia, iar nu nor negru zise: „Vieța e o luptă pentru libertate“.

„Nu-i adevărat, voi greșiți; vieța e libertate și putere“, zise un vultur din înălțimea zborului său.

„Ah! Vieța e un pământ puțin roditor“, zise supărată o buruiiană, care abia putea să-și facă loc printre mușchii și pietri.

Și pinii cei înalți plecându-se unul spre altul, ca și cum s'ar înțelege să fie de aceeași părere, ziceau: „Vieța înseamnă a te ridica spre cer“. Și toți arborii din pădure își scuturau frunza, urmând sentința aceea.

Numai o salcie plângătoare plângea zicând: „Vieța atâta înseamnă, cât a te aplecă spre pământ“...

Și iată, că s'a coborât noaptea și venerabilul pițiguș făcând să fie liniște, zise: „Lăsați-ne acum în pace, nici unul dintre voi n'ați aflat un răspuns potrivit. Măne vom urmă discuția și ne vom uni în păreri“.

„Faceți așa“, șopti noaptea: „vieța nu-i altceva decât un somn“.

Liniștea nopții stăpâneă orașele și câmpiile, iar revărsatul zorilor nu eră departe.

În o odaie singuratecă, învățatul stătea nemișcat

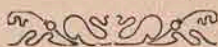
în reflexiunile sale. El a stins lampa, zicând în sine: „Vieața e o școală!”

Jos în strada pustie răsunau pașii oboșiți ai unui burghez, care să întorcea acasă să se odihnească. Și el mergea suspinând: „Vieața e o voință, nici când îndestulită!”

Prinse aripi un vânt mic, care zise: „Vieața e o enigmă”.

Pe orizont se iviră primele semne a aurorei, toată pădurea se îmbracă în aurul zorilor; până când pretutindenea răsunau cuvintele: „Vieața e un principiu”.

Trad. din italiană de: *Valeriu Crișian*.

NOROCUL LUI CALEB

— POVESTIRE ORIENTALĂ —

„Allah e mare”, zise Caleb, hamalul, și zmulse Myrei, nevستی-sa, marama brodată cu aur, cu care ea avea de gând să se gătească și să se mândrească. — „Allah e mare, înțelept și bun și de aceea n'are nici un amestec cu tine, pe care te-a făcut diavolul”.

Caleb avea mult de îndurat din pricina gurii rele a Myrei. El, de obicei, când se întorcea sara acasă, după ce muezinul de pe minaret chema pe credincioși la rugăciune, se zgârcea într'un colț, tăcea chitic și o lăsa să blodogărească și să ocărească cât poftia. Azi a fost însă prea-prea; muncise din zori până în sară și se mângăia cu gândul că venind acasă are să găsească o mâncare bună: carne de miel cu orez, curmale și smochine, când colo Myra îi aduse fasole uscată cu untdelemn rănced, pentru că banii ce el îi dăduse, ea îi cheltuisese pe marama ce o cumpărase dela un boccegiu.

„Dacă mîncăm numai o săptămână fasole”, zise ea înțepată, „punem banii la loc; că așa nu mai putem să ies pe uliță, că-mi eră rușine de prietene, că n'aveam cu ce să mă îmbrac. Nu te gîndești deloc la mine, Caleb?”

Caleb nu voia să știe de nimic. Myra uitase, pe semne, că și la bărbatul cel mai bărbat se găsește câte o slăbiciune, care de mai multe ori e în stomac decât în inimă. Așa și pentru Caleb nu eră nimic mai sfânt pe lume decât o mâncare bună, pe care, vorba lui, o merită cu vîrf și îndesat, după munca grea de peste zi. Își pierdă răbdarea, rupse în bucăți frumoasa maramă și o aruncă în uliță.

„Pe semne” zise el, „unde te-a făcut diavolul, și-a vîrât în cap deșertăciunea și iubirea de găteli; în loc de ascultarea ce ești datoare a o da bărbatului, tu porți în suflet ambițiunea... vrei să mă tiranizești și să-mi tai din mâncare. Să te ferească sfântul să mai faci așa ceva”.

Myra se închină în fața cuvintelor aspre ale lui Caleb, în sufletul ei fierbea însă, iar părerea de rău după frumoasa maramă îi împietri inima.

Acum se brodi într'o zi, că stăpînitorul lumii, favoritul lui Allah, urmașul profetului, califul din Bagdad: Almansor Abu Giafar se pomeni cu niște dureri îngrozitoare în șale și în picioare. Cum tot meșteșugul doctorului său n'a folosit nimic, iar durerea se întetia din ce în ce, sufletul, de altfel atât de bun al califului, se umplu de mânie.

„O, *hachim*, îi strigă el, pe care te-am ales dintre toți, ca să aibi grijă de corpul meu, ești și tu un fel de frate cu prostia și neștiința, zău că ești de plîns! la să încerci și tu ce sunt durerile de picioare”.

Și îi trase douăzeci și cinci la tălpi de simți cum e durerea de picioare, dar califul cu toate acestea nu fu mai ușurat. Durerile erau din ce în ce mai de nesuferit și nici unul din medicii și învățați cari se adunau în jurul tronului său nu-i da de leac. Atunci puse să se strige în toate târgurile și ulițele, că dă un burduf de aur aceluia care îl va scăpa din suferințele sale.

Myra auzi și ea despre aceasta. Myra care își frămîntă creierul cu gânduri rele. Veni la divanul califului, se aruncă la pământ și grăi:

„Soarele poporului tău, Lumina luminii, ascultă cuvintele roabei tale! Bărbatul meu, hamalul Caleb, știe un leac la boala ta; îl ține însă pentru el și s'a jurat că n'are să-l spună la nimeni”.

Califul îi zise cu bunăvoință:

„Fii pe pace, am eu un mijloc ca să-l desleg de jurământ”.

Și trimise să-l cheme pe Caleb, în fața sa.

„Ascultă Caleb”, zise marele Almansor, „fiindcă știi un leac tainic la durerile mele și nu vrei să mi-l spui, am să te fac să simți cum sunt durerile de picioare”.

Și îi traseră lui Caleb douăzeci și cinci la tălpi, de simți cum sunt durerile de picioare.

„Ei, dragă Caleb”, zise califul cu bunăvoință, „vrei să-mi spui acum leacul tău?”

— Stăpâne!, se vîită nenorocitul de hamal, „îți jur că nu știu nici un leac.”

Așa, nu știu nici un leac, zise stăpînitorul zăbind, și vrei să și juri. Ei, uite chiar nevasta ta mi-a spus că ai jurat să îți leacul pentru tine. Ascultă dar: jurământ pentru jurământ. Îți jur pe barba profetului că am să-ți dau bastoanele la tălpi, până îmi vei spune leacul. Să vedem ce are să fie mai tare: tălpile tale ori încăpățănarea ta?”

Auzind așa, Caleb se aruncă cu fața la pământ și strigă:

„Oprește, luminăție, că am să-ți plămădesc un leac... îmi trebuie însă trei zile ca să adun buruenile trebuincioase”.

Califul îi dete răgazul cerut, puse însă doi paznici, cari să nu-l slăbească din ochi, ca nu cumva să fugă și să nu se ție de cuvânt.

Caleb însă simția parcă cum i se desprinde capul de trup și tălpile îl ardeau îngrozitor; își blestemă ceasul în care s'a născut, pe Myra și afurisita de maramă, care eră toată pricina grozăveniei ce căzuse pe capul său. Își zise că cel puțin aceste trei zile să trăiască împărătește și n'au fost bunătați în bucătăria califului, din care să nu se fi înfruptat. Căută să uite în plăceri nenorocirea ce-l aștepta. Și când a treia zi se uită pe fereastră în grădină, zări un răzor mare cu tot felul de flori și burueni. Atunci își aduse aminte cum într'o zi mama sa a scăldat un vițel bolnav într'o fierțură de burueni de s'a făcut bun sănătos. Acum, își zise el, ce i-a priit vițelului, nu poate strică nici califului. Puse să aducă repede câteva brațe de burueni și flori în bucătărie și plămădi din ele o baie. Califul își muie picioarele în fertura ferbinte, zăbind amarnic. Nu trecu însă mult când numai ce se însenină, simțind cum i se alinau durerile. După ce făcu câteva zile băile acestea eră tot așa de vioiu și zdravăn pe picioare, ca și vițelul acela pe care-l lecuise pe vremuri mama lui Caleb

Chemă la sine pe Caleb, acum în culmea fericirii și grăi:

„Ar trebui să te scurtez de un cap fiindcă nu mi-ai spus pe loc leacul acesta minunat și m'ai lăsat să sufăr atâta vreme. Am să fiu însă îndurător să te iert de hatârul nevestei tale. Ca să știi însă cât am pățimit, să simți și tu ce sunt durerile de picioare!”

Și Caleb primi iarăși douăzeci și cinci la tălpi, de simți ce sunt durerile de picioare. Și stăpânul lumii zise apoi:

„Acum du-te acasă; acolo te așteaptă un burduf cu aur și fiindcă îmi place să răsplătesc serviciile bune, ai să găsești și o cămilă încărcată cu haine frumoase și găтели scumpe pentru Myra, aleasa inimei tale. Iar tu ca amintire, că ai vindecat pe califul, să porți haina aceasta de cinste.”

Caleb, uitându-și durerile, o tuli acasă. În ușă îl așteptă Myra plină de bucurie.

„Caleb, stăpâne, ce mândră e Myra ta de tine, că ai știut să ascunzi priceperea și înțelepciunea sub o smerenie așa de mare. Tot Bagdadul vorbește azi de noi, sunt femeea cea mai fericită din lume.”

Caleb șeză jos și bombăni:

„Allah e mare Myra, și fiindcă te-a cinstit califul, nu vreau să te cert. Mașallah, cum mai trăgeau ticăloșii aceia cu bastonul! Șeitanul să te arunce de vie în fundul iadului, dacă mai îndrăsnesti să mă mai dai drept *hachim!*”

Myra râse și zise:

„Ce vrei tu, Caleb, nu te gândești că tot norocul acesta ți se trage de pe urma mea?”

Povestaș.

Coperișurile.

Privesc dela fereastră întrecerea nebună
De mii de coperișuri... Grămada lor mi-e dragă;
În fiecare noapte le văd sclipind sub lună
Când doarme dus orașul pierdut în umbra vagă...

Predomind văzduhul le văd cu mii de forme,
Le văd sclipind în soare, dar seara estompate...
Îmi par câte-odată că s pălării enorme,
Ori coifuri uriașe ascunse ntr'o cetate.

Ce buni prieteni suntem de gânduri și de vise!
De-asupra lor trec norii cu sfâșiate steaguri,
Aproape sunt de ele albastrele abise,
Și gândul lor e fumul ce ese din hogoaguri,

Din negrele hogoaguri ce străjuiesc în zare,
Și vrând parcă să afle din necuprins misterul,
Destind în aer brațe răslețe și bizare
Cu gesturi largi, să strângă la sânul lor tot cerul.

În forma lor s'ascunde un gest de ocrotire
Căci streșinile toate adăpostesc sub ele
Ca o dovadă despre matema lor iubire,
În cuiburi liniștitul popor de rândunele.

Și toate laolaltă adăpostesc orașul,
Orașul ce se'ntinde enorm în depărtare,
Și care, dela geamuri, îmi par'e n uriașul
Avânt de case 'n valuri o 'ncremenită mare!

Și când amurgul cade pe pantele lor triste
Olanele se'mbracă în purpură și'n soare,
Șindrila'n violeté culori de ametiste
Și turnurile'n zare de-argint fulgerătoare.

Iar când le văd sub albe mantale de hermină,
Și fumul lin se'naltă spre regiuni pierdute,
Știu bine că'n palate e cald și e lumină,...
Dar cât îmi par de triste hogoagurile mute!

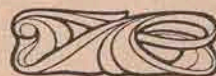
O! Cât îmi par de triste... Mă doare și m'apasă
Tăcerea care-ascunde umila lor vieață,
Acolo e durerea și-atât de frig în casă
Că vezi la geam perdele și broderii de ghiață!

Ades când stau pe gânduri și le privesc, sunt ore,
În nopți când dorm sub streșini lăstuni golasi și vrăbii
Îmi par o 'ngrămădire de pupe și de prore
Închipuind în umbră fantastice corăbii...

Și eu pornesc cu ele pe-a visului aripă,
Pe marea violetă a cerului de noapte,
Mă'mbrac și plec cu ele și zbor și uit o clipă
De zbuciumul vieței ce moare jos în șoapte...

Iar când pe străzi se lasă tăcerea funerară
Și'n sufletul meu crește sălbatica iubire,
Doar numai eu și ele veghem în noaptea clară
Aproape de luceferi și de nemărginire.

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

CRIMA LUI

SYLVESTRE BONNARD

Roman de ANATOLE FRANCE — Trad. de VASILE STOICA

Dornic de a cunoaște persoana cu care aveam a face, încercai să-mi strâng ideile, ca să-i adresez un compliment respectuos din parte-mi. Mărturisesc că aș fi simțit un fel de mulțumire, dacă i-aș fi putut vorbi științificește despre rolul semnelor sale atât la rasa germano-saxonă cât și în occidentul latin. O astfel de disertație eră, în gândul meu, un mijloc ingenios de a-i mulțumi doamnei acesteia, pentru bunăvoința, ce-a

dovedit-o arătându-se unui învățat bătrân, împotriva obiceiului statornic al semnelor sale, cari nu se arată decât copiilor naivi și țăranilor incuți.

Dacă-i zină, nu-i mai puțin femeie, îmi zisei, și deoarece, doamna Recamier, după spusa lui J.-J. Ampere, țineă socoteală și de impresia ce-o făcea frumuseța sa asupra urloierilor, doamna asta, care șade pe Cronică de Nürnberg, va fi fără îndoială măgulită, că aude vorbind despre dânsa un savant, și vorbind științificește, ca despre o medalie, o pecete, un giuvaer sau o monetă. Intreprinderea aceasta însă, care avu foarte mult de luptat cu sfiala mea, deveni într'adevăr cu neputință de îndeplinit, când văzui că doamna de pe Cronică începe să scoată dintr'o trăistuță, dela șold, una după alta niște alune mititele, cum n'am văzut niciodată, să le sfarme între dinți, și să-mi zvârle cojile în nas, în vreme ce dânsa ronțăie miezul cu gravitatea unui copil ce sughe.

Într'o astfel de împrejurare făcui, ceea ce pretindea demnitatea științei: tăcui. Deoarece însă cojile îmi pricinuiău o gâdilitură supărăcioasă, îmi dusei mâna la nas, și constatai atunci, spre marea mea mirare, că ochelarii alunecaseră până pe vârful lui, și că eu vedeam pe dumneai, nu prin sticla lor, ci pe deasupra ei, ceea ce iarăș e cu neputință de înțeles, deoarece ochii mei, slăbiți de atâtea texte din bătrâni, nu deosebiau fără ochelari penele de garafă, măcar de mi le-ar fi așezat cineva în vârful nasului.

Nasul acesta, remarcabil prin massa, forma și colorația sa, atrase binisor atenția zinei, căci dânsa puse mâna pe peana de gânsac, care se înalță ca un surguciu din călimară, și începui să-i plimbe firicelele de-alungul lui. Am avut în societate de multe ori prilejul de a mă lăsa în voia năzbutiilor nevinovate ale domnișoarelor, cari, mă atrăgeau în jocurile lor, îmi îmbiau oprăjorii să li-i sărut prin răzimătoarea scaunului sau mă rugau să stâng o luminare, pe care o ridicau deodată deasupra suflării mele; dar până acum nici o persoană de sexul lor nu m'a supus unor capricii așa de intime, cum își permitea femeia asta gâdilindu-mi nările cu firicelele propriei mele pene. Îmi adusei aminte din norocire o zicală a bunicului meu, Dumnezeu să-l ierte, care spune că femeilor le stă în voie ori ce, și că tot, ce vine dela dânsese, e gingășie și favoare. Primi-i dar cojile de alune și firele de peană drept semn de gingășie și favoare deosebită, și încercai să zimbesc. Ba luai și cuvântul:

— Doamnă, îi zisei cuviincios și cu demnitate, dta acorzi cinstea acestei vizite a dtale, nu unui răpciugos, sau unui bădăran, ci unui bibliotecar destul de fericit că te poate cunoaște, și care știe că dta odinioară incurcai prin iesle coamele iepelor, beai laptele din copăile spumoase, presărai praf de mâncărici pe spinarea bunicelor, făceai să împrăște în ochi cenușa din vatră, cu un cuvânt, puneai neorânduiala și veselie în casele oamenilor. Te poți lăuda mai departe, de a

fi băgat sara în răcori frumoșele perechi întârziate. Credeam însă, că vei fi dispărut cu totul de vreo trei veacuri încoace. Să poate să te mai vadă lumea și în veacul acesta al telegrafelor și al căilor ferate, doamnă? Portăreasa mea, care a fost dădacă pe vremuri, habar n'are de dta, iar micul meu vecin, căruia încă tot dădacă-sa îi șterge nasul, zice că dta nici nu există.

— Ce spui? se răsti dânsa la mine cu un glas argintiu, îndreptându-și majestoasă mijlocelul său de regină și bătând ca într'un hipogrif, în grosiorul dos al croniceii de Nürnberg.

— Nu știu, îi răspunsei frecându-mă la ochi.

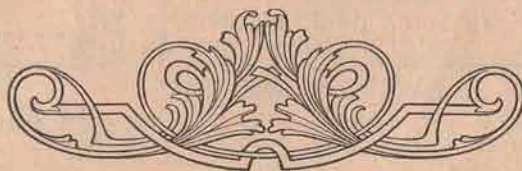
Răspunsul acesta, care purtă pecetea unui scepticism profund științific, făcu asupra interlocutoarei mele cel mai deplorabil efect.

— Domnule Bonnard, îmi zise dânsa, dta nu ești decât un pedant caraghios. Niciodată n'am avut încredere în dta. Un biet picu de pe drumuri, cu poala cămeșii scoasă prin crepătura pantalonilor, mă cunoaște mai bine decât toți ochelăriții de pe la Institutele și Academiile dvoastră. A ști, nu însemnează nimic, a-ți imagina, asta e totul. Nimic nu există decât ceea ce e plăzduit de fantazie. Eu sunt imaginară. Va să zică exist, așa cred! Mă visați și eu vă apar. Totul e vis, și deoarece pe dta nu te visează nimeni domnule Bonnard, dta nici nu există. Lumea e în mâna farmecelor mele; eu sunt pretutindeni, în raza lumii, în susurul ascuns al izvorului, în doina legănată a frunzelor, în ceața trandafirică, în aburii luminoși cari se ridică dimineața de pe lunci, pretutindeni. Toți mă văd și tuturora le sunt dragă. Toți oftează și se înfioară, când aud zuruind în urma pașilor mei frunzele moarte. Pe buzele copiilor mici pun zimbet, iar pe a graselor lor dădace pun spirit. Mă plec peste leagăn, și glumesc și-i mângăiu și-i adorm, iar dta te îndoiești de existența mea! Domnule Bonnard, mantaua dtale nu acopere decât o piele de măgar.

Și tăcui; nările-i subțiri i se umflară de indignare și în vreme ce eu, cu toate că-mi eră ciudă, admiram eroica mânie a acestei persoane mititele, dumneai îmi cufundă peana în cerneală, o învărti, ca vâsla în lac, și mi-o zvârli în nas, cu vârful înainte.

Încercai să-mi șterg fața și simții că într'adevăr e plină de cerneală. Dânsa însă dispăruse. Lampa mi se stânsese: doar o rază de lună mai răzbăteă prin geam și cădeă pe Cronică de Nürnberg. Un vânt răcoros, ce pornise fără să fi observat eu, se războia acum cu penele, hârțile și bulinele mele. Masa eră numai cerneală. Lăsasem fereastra întredeschisă, și afară eră furtună. Ce nesocotință!

— urmează —

Trei cărți literare noi.

1. *Gheorghe Stoica*: „ALTE VREMURI”. Prețul 2 cor. În acest volum, care este al treilea în „Biblioteca scriitorilor dela noi”, ce apare sub auspiciile Asociațiunii, se zugrăvesc înduioșătoare scene într-o limbă frumoasă și curată românească. Volumul are peste 300 de pagini și e deopotrivă de interesant dela început până la sfârșit.

2. *Stefan Lázár* — *Al. Ciura*: „FLOAREA BETULIEI”. Prețul cor. 1-80. Un splendid roman din epoca asiro-babiloniană zugrăvind sfâșietoarea tragedie a temutului Holofern, care pornește să cucerească lumea. Nimeni nu i se poate opune, căci brațul lui dărâmă tot, numai frumoasa și fermecătoarea ovreică: Iudita — Floarea Betuliei — îl supune cu dragostea sa, ca apoi să-i taie capul și să-și scape neamul de peire.

3. *Horia P. Petrescu*: „VĂDUVIOARA”. Prețul 1 cor. E la noi în Ardeal întâia colecție de monoloage pe cari diletanții le pot predă cu succes și spre mulțumirea publicului, la serate teatrale. Fiecare monolog e plin de spirit și de vervă și autorul a umplut cu acest volum de monoloage un mare gol în literatura noastră dramatică.

*

Toate aceste trei cărți noi au apărut în editura „Librăriei S. Bornemisa” din Orăștie și se pot procura pentru suma de K. 4-80.

Colecțiile „Cosinzenii”

de pe anul I. și II. se pot comanda dela administrația revistei pentru :: suma de cor. 15 — ::

Abonații noștri noi, cari doresc să aibă revista noastră dela început, le capătă amândouă colecțiile pentru suma de 13 coroane.

CĂRȚI LITERARE NOUI

— Depozit la „Librăria S. Bornemisa” în Orăștie. —

	Cor. fl.
Gh. Stoica: Alte vremi, povestiri	2—
Ion Agârbiceanu: Schife și povestiri	2—
Al. Ciura: Amintiri	1-60
I. Dragoslav: Volintirii	1-80
L. Rebreanu: Frământări	1-50
V. Eftimiu: Poemele singurătății	2—
A. Fogazzaro: Misterul Poetului, roman	1-80
St. Lázár: Floarea Betuliei, roman	1-80
S. Bornemisa: Almanahul scriitorilor dela noi	1-60
A. Hamat: Noua lege militară	2—
E. Borcia: Versuri flușurate	—60
S. Bornemisa: Cele mai frumoase, poezii populare	—60
H. P. Petrescu: Văduvioara și alte șase monoloage	1—
O. Goga: Din umbra zidurilor, poezii	2—
I. Slavici: Mara, roman	2—
G. Flaubert: Salambo, roman trad. de L. Daus	2—
Virgiliu: Eneida, trad. de Pandelea	2-50
D. Pătrășcanu, Timotheiu Mucenicul	2—
N. Zaharia: Ce este fericirea	1—
N. Zaharia: Amorul	1—
Rădulescu-Codin: Făt-Frumos, povești	—30
I. Claretie: Drapelul, povestire trad. de Z. Bărbulescu	—30
I. Agârbiceanu: Datoria, nuvele și schife	—30
I. Rășcanu: Poveștile lui Perrault	—30
Carmen Sylva: Poveștile unei Regine	—30
V. Conta: Încercări de metafizică	—60
M. Maeterlinck: Sora Beatrice. Miracol, 3 acte fr. Minulescu	—30
D. Stern: Bulgaria sângerândă	—60
Honore de Balzac: O afacere întunecoasă	—40
R. Bringer: Spionii lui Napoleon	—80
Wells G. H.: Primii oameni în Lună	—80
Eftimiu V.: În temnițele Stambulului	—40
Onoto Vatana: Priveghitoarea japoneză	—40
Memoriile lui Napoleon	—80
Anghel C.: Răscoalele din 1907	—80
Domnia și detronarea lui Cuza-Vodă	—80
Eroii Unirii: Jertfa lui C. Negri	—80
Marchiza de Pompadour	—80
Napoleon în Rusia	—80
Don Juan Rege	—80
Crimele teroarei	—80
Lacroix D.: Puiul Vulturului, prelucrată de D. Iacobescu	—80
Dr. G. Stănculescu: Boalele ochilor și îngrijirea lor	—20
Gârboviceanu și Chelariu: Snoave	—20
Eugen Todie: Robii pământului	1-50
H. Becher Stowe: Coliba lui Moș Toma, roman	—30
Al. Cazaban: Rozica	—30
Ohnet: Jale și bucurie	—30
T. Liviu: Războiul Romanilor cu Hanibal fr. N. Pandelea, I/II	—60
Courteline G. — H. P. Petrescu: Învingeri strălucite, piesă	—30
Micul mincinos, comedie în 2 acte, local. de Bujorel	—30
Mirande: Zoe, comedie într'un act	—24
Wilde O.: Nuvele, trad. de Dr. I. Broșu	—50
N. Zaharia: Vieața și opera lui Eminescu	3—

— Pentru porto să se trimită deosebit 10—30 bani de fiecare carte. —

— Porto recomandat cu 25 bani mai mult. —